

Ett bättre Laxå för en levande kommun

**Budget 2014
Verksamhetsplan 2015 - 2016**

Oppositionsgruppen Ett bättre Laxå

Kristdemokrater

Centerpartiet

Folkpartiet Liberalerna

LAXÅ KOMMUN
2013 -10- 15
Dnr 2013/41
Dnr.pl. 042

LAXÅ
KOMMUN

Yrkande

- Att fastställa nedan mål och uppdrag för styrelser och nämnder.
- Att fastställa Ett bättre Laxås förslag till nettoinvesteringsram
- Att ge Kommunstyrelsen rätt att besluta om konkreta investeringsobjekt, som ej beslutats denna budget, inom angivna investeringsnivåer under åren 2014 – 2016
- Att fastställa Ett bättre Laxås förslag till nettokostnadsramar 2014-2016 för respektive styrelse eller nämnd.
- Att styrelsens och nämnders budget och verksamhetsplan för 2014 ska anmälas till kommunfullmäktige i december 2013.
- Att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar. Förändringarna ska vara kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget.
- Att enheter som har behov av att använda vikarier ska budgetera för detta.
- Alla nämnder ska avsätta en planeringsreserv för att kunna möta eventuella oförutsedda behov.
- Att lönepotten avsatt för budgetårets löneökningar fördelas utifrån faktisk löneökning och beslutas av Kommunstyrelsen.
- Att kommunstyrelsen under år 2014 har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2014.
- Att fastställa skattesatsen för 2014 till 22:21 kr.
- Att i övrigt godkänna Ett bättre Laxås förslag till Verksamhetsplan 2014 med budget 2014 och plan 2015 – 2016.

Innehåll

Ett Bättre Laxå har ordet	4
Laxå Kommuns vision och övergripande mål	5
Analys av Laxå kommun	7
Miljön i Laxå	9
Ekonomi	10
Resultatbudget	11
Balansbudget	11
Avstämning mot balanskravet	12
Finansieringsbudget	12
Ekonomiska styrprinciper	13
Driftbudget	14
Investeringsbudget	15
Kommunstyrelsens verksamhet och mål	15
Barn- och utbildningsnämndens verksamhet och mål	20
Social- och omsorgsnämndens verksamhet och mål	23
Arbetsgång budget och verksamhetsplan	26

Ett Bättre Laxå har ordet

För tionde året i rad presenterar Ett bättre Laxå ett gemensamt och heltäckande budgetförslag för Laxås fortsatta utveckling. Detta förslag som alla partier inom Ett bättre Laxå står bakom har målsättningen att utgöra en stabil grund för ett på nytt växande Laxå. Vi vill prioritera det som är lagstadgat, dvs. välfärdens kärna. Finansieringen sker genom att minska och samordna administration och öppna upp för fler utförare.

Vi tror på hela Laxå kommun – vi vill att genom en aktiv politik understödja skapandet av utveckling i alla kommundelar. Vi vill att det ska vara möjligt för unga och äldre att bo i hela kommunen hela livet.

Ett bättre Laxå består av fem olika partier med olika idétraditioner och bakgrund. Vår gemensamma utgångspunkt är tilltron på människan och människans egen förmåga att fatta beslut – enskilt eller tillsammans med andra.

Vi tror att alla människor vill bidra och känner glädje i att bidra till det gemensamma. Ett bättre Laxå vill öppna den kommunala sfären för fler utförare just för att fler ska få bidra till det gemensamma. Den kommunala organisationen måste vara flexibel så att våra gemensamma skattepengar används på bästa möjliga sätt utifrån varje människas unika behov. Ett bättre Laxå utgör en stabil och kreativ grund för ett nytt ledarskap för Laxå.

Att skapa framtidshopp och en anda av ”vi klarar detta” tar tid och kräver att den politiska ledningen också har samma inställning. Vi anser att den nuvarande ekonomiska situationen kan karakteriseras såsom en kris och inte bara ett besvärligt läge. Genom den politik som förts av majoriteten under lång tid har kommunen fortsatt i en riktning som gett sämre ekonomi och sämre välfärd.

Ett bättre Laxås förslag

- Ständigt arbeta med effektiviseringar för att frigöra resurser till välfärdens kärna
- Trygghet och långsiktighet i den kommunala ekonomin
- Minska utanförskapet och ge förutsättningar för att skapa fler jobb
- Fokusera på kunskap och bildning
- Ett tryggare, renare och säkrare Laxå
- Krafttag för att förbättra företagsklimatet
- Kommunens medarbetare och deras engagemang skall tas tillvara
- Kommunens service ska erbjudas utifrån möjligheten att kunna göra egna val
- Prioritera kunskapsutveckling, trygghet och tillgänglighet i äldre- och handikappomsorgen
- Ge kvinnor och män samma möjligheter
- Satsningar på mer och bättre kollektivtrafik för fler orter i kommunen
- Säkra en hållbar utveckling

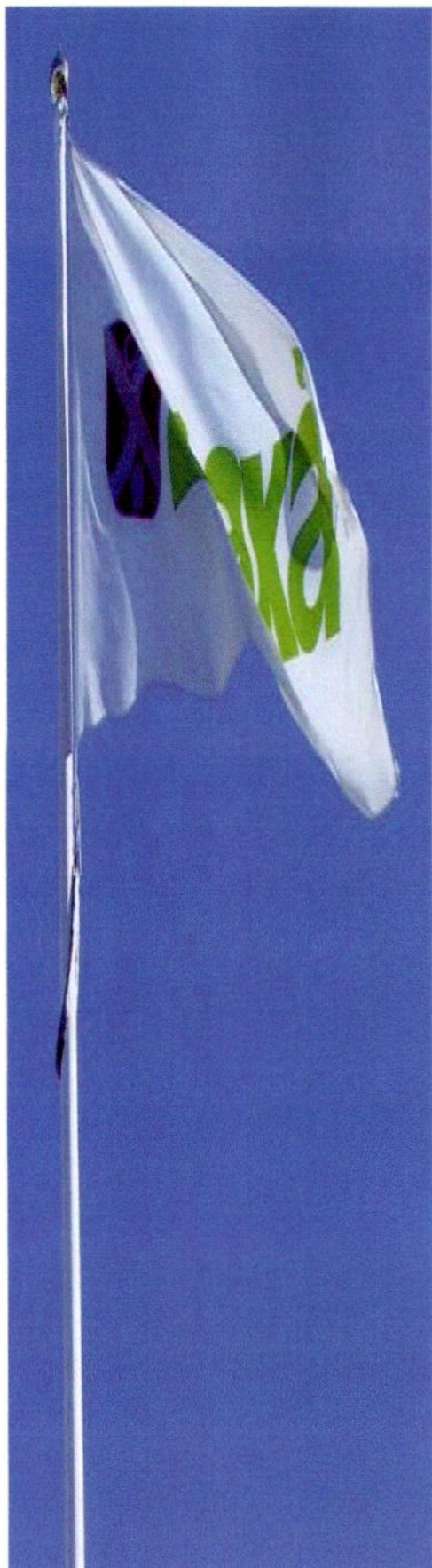
Bo Rudolfsson
Kristdemokraterna

Richard Nygren
Moderaterna

Ivonny Larsson
Centerpartiet

Gunnar Tingö
Folkpartiet

Sara Pettersson
Miljöpartiet

Laxå kommuns vision

Kommunen på väg...

Laxå kommun ska vara ett attraktivt boendeanternativ med goda kommunikationer och ett offensivt näringsliv, ett attraktivt föreningsliv och en professionell kommunal organisation i dynamisk samverkan till nytta för medborgarna

Övergripande mål

- ***erbjuda bra boendeanternativ med goda kommunikationer och hållbar miljö***

Kommunen är till för invånarna. Dialog och medverkan ska ständigt pågå inom olika utvecklingsområden, för att tillvarata kraften hos våra invånare och medarbetare.

Ett varierat och lockande bostadsbyggande ska igångsättas. Bostäderna ska vara konkurrenskraftiga gentemot omvärlden avseende standard och hyressättning.

Goda kommunikationer ska uppnås genom utveckling av vårt nya resecentrum, förbättring av vägtrafiken, samt utökad kollektivtrafik till fler kommunalar. Ett mål är att Finnerödja åter ska få tågtrafik.

Laxå kommun är den första miljödiplomerade kommunen i landet och vi har nu blivit miljödiplomerade tre år i rad. Kommunen ska fortsätta vara ett föredöme genom arbete med att skapa förutsättningar för en framtida hållbar livsmiljö.

Laxå kommun ska fungera som ett bra boendeanternativ med tillgång till kvalitativa samhällstjänster såsom förskola, skola och äldreomsorg.

- ***samverka med näringsliv, föreningsliv och kommunen***

Näringslivsarbetet sker i nära samverkan med företagen. Kontinuitet i företagsbesök, nätverksträffar som frukostmöten och lunchmöten är viktigt. Det är tillsammans med företagen och föreningar som vi kan utveckla vår kommun.

Den kraft och initiativrikedom som finns inom näringslivet och föreningarna är avgörande för hur vi ska nå framgång i det gemensamma utvecklingsarbetet.

Samarbetet i sydnerkesregionen visar på en mångfald av samarbetsområden som finns inom näringslivet och föreningarna är avgörande för hur vi ska nå framgång i det gemensamma utvecklingsarbetet och ta tillvara de möjligheter som finns att minska sårbarhet och kompetensbrist, samtidigt som kvaliteten kan höjas.

- ***vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet***

Vårt gemensamma uppdrag är att arbeta i samverkan internt och externt till nytta för medborgarna.

Laxå kommun är en professionell kommunal organisation där kompetensen och serviceandan är hög. Vi uppnår detta genom att kommunens medarbetare är väl lämpade för yrket, är utbildade och kompetenta i sina yrkesroller och känner ett stort engagemang och ansvar för sitt arbete. De är också väl insatta i kommunens mål och uppdrag samt känner väl till de regelverk som styr verksamheterna. Alla arbetar tillsammans för ett gott och öppet arbetsklimat och tar ett aktivt ansvar för att nå uppsatta mål samt för att utveckla verksamheten.

Som medarbetare i Laxå kommun är man en av hörnstenarna i kommunens utvecklingsarbete och där engagerade, kunniga, reflekterande och verksamhetsnära ledare också är en av framgångsfaktorerna.

- ***aktivt verka för vår regions utveckling***

Laxå kommun ska ta sin del av ansvaret för den regionala utvecklingsstrategin. Kommunen ska betraktas som en betydelsefull samarbetspartner i många avseenden i ett regionalt perspektiv och därför är kommunens fortsatta deltagande i det regionala arbetet av högsta vikt.

Dokumentation ska göras av det kommunala utvecklingsarbete som görs för att leva upp till målområdena i den regionala utvecklingsstrategin. Stort fokus kommer att sättas på marknadsföring och attitydfrågor under planperioden. Den projektplan som tagits fram anger på ett tydligt sätt vår ambition och ett arbete är redan påbörjat inom en mängd olika delområden, varav informationshantering av olika slag är en huvudfråga.

- ***ha en långsiktigt hållbar ekonomi***

Budgeten är ett viktigt styrinstrument. Genom budgeten kan Laxå kommun säkerställa en hållbar ekonomi och skapa ett framtida ekonomiskt handlingsutrymme för

kommande generationer. Ett långsiktigt ekonomiskt tänkande ger förutsättningar för god ekonomisk hushållning. För att uppnå detta krävs att ekonomin sätter gränsen för verksamheternas omfattning. Nämndernas verksamhet ska därför rymmas i de budgeterade ekonomiska ramarna. Åtgärdsplan ska upprättas om negativ avvikelse redovisas vid beslutade uppföljningar.

Intern kontroll ska ske enligt upprättad rutin. Varje nämnd ska upprätta plan för intern kontroll och en detaljerad uppföljning ska ske till respektive nämnd. En övergripande uppföljning av hur arbetet med den interna kontrollen fortlöper sker i delårsbokslutet och resultatet av genomförd intern kontroll presenteras i årsredovisningen.

Analys av Laxå kommun

Medborgare

Framtiden för kommunen är till stora delar beroende av hur kraften och engagemanget hos medborgarna kan tas tillvara.

Vi ser att medborgarna förväntar sig alltmer individuellt anpassade lösningar, detta sätter tryck på förnyelse i kommunens verksamheter. Dialogforum och bred samverkan för ökad delaktighet kommer att få ökad betydelse i framtiden. Föreningar, byalag, näringsliv m fl blir mer delaktiga i utformning och drift av kommunens verksamheter. Vi vill nystarta detta arbete i samverkan med den ideella sektorn och intresserade medborgare.

Invånare

I ett omvärldsperspektiv har antalet invånare i Laxå sjunkit betydligt snabbare än i de övriga kommunerna i Sydnerke under perioden 1970-2012.

Totalt har antalet invånare i Laxå minskat med 41,7 % under de senaste 42 åren (1970 – 2012). Övriga Sydnerke har i medeltal haft en svag tillbakagång till en kraftig tillväxt (se tabell).

Enligt befolkningsprognosen väntas folkmängden fortsätta minska med ca 50 - 75 personer årligen de kommande åren. Under 2013 har vi dock hittills sett en

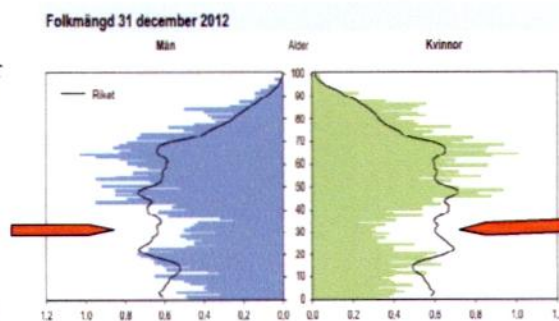
nettoinflyttning vilket är positivt. Fram till i början av oktober månad har befolkningen ökat med ca 55 personer. Vi hoppas att denna trend fortsätter.

Kommun	1970	2012	%
Laxå	9 536	5 552	-41,7
Askersund	11 174	11 011	-1,45
Hallsberg	16 836	15 283	-9,22
Kumla	16 241	20 738	+27,68
Lekeberg (fr 1995)	7 054	7 298	+3,45
Summa	51 305	54 143	+ 5,53

Av de som flyttar från Laxå kommun är de yngre överrepresenterade jämfört med sin andel av befolkningen. Följden har blivit att andelen äldre (över 65 år) är hög i Laxå, cirka 27 procent jämfört med 19 procent i riket. (se befolkningspyramid).

Genomsnittsåldern för kommunen är 47,3 medan medel i riket är 41,2 år.

Då Laxå kommun har en högre andel äldre än riksgenomsnittet, vilket ger att fler personer avlider än vad som föds. Men det viktigaste måttet att vända är nettot mellan inflyttade och utflyttade och arbetet måste ökas för att skapa en positivare trend.

Det stora underskott av personer 20 – 40 år är ett av de största hoten mot kommunens framtid.

Födelseöverskottet är ca -50 varje år som då minskar befolkningstillväxten förutom de som flyttar in till och ut från kommunen.

År	Inflyttade	Födda	Utflyttade	Avlidna	Saldo
2013 (preliminärt tom v 41.)	262	24	185	46	55
2012	277		313		-36
2011	219		261		-42
2010	195		247		-52

Befolkningstillväxten är därmed kommunens viktigaste

fråga för framtiden, speciellt med tanke på befolkningsprognosen för kommunen som visar på en fortsatt minskning fram till 2030, eller så långt det kan göras prognoser.

Framför allt måste andelen befolkning i åldrarna 20-40 år öka. Detta kan endast göras genom att fortsätta arbetet med att få fram arbetstillfällen, prioritera boendefrågorna så att vi har attraktiva bostäder att erbjuda, goda kommunikationer och en bra samhällsservice.

Befolkningsutvecklingen innebär att skatteintäkterna minskar reellt, vilket gör att kommunens verksamhet och service måste anpassas till detta. En stor utmaning är att ställa kvalitet och kostnad i relation till att kommunen består av flera orter.

Ekonomi

Våren 2012 präglades av att den krisartade ekonomiska situationen blev känd av en större allmänhet. Kommunens dåliga ekonomi figurerade i flera sammanhang i tidningar, radio och TV som "Sveriges fattigaste kommun". Kommunens justerade resultat för 2012 slutade på -1 355 tkr. När kommunen gick ut med ett budskap att kostnaderna måste minska med 35 miljoner kronor till år 2016 kom nästa bakslag för kommunen: Esab varslade drygt 170 anställda! Under 2013 har något liknande inte drabbat kommunen, vilket är mycket positivt.

Laxå ligger strategiskt placerat för bl.a. logistik men också med bra pendlingsmöjligheter både med tåg och med bil, men det är ändå av stor vikt att det finns många arbetstillfällen inom kommunen. Det är viktigt att det påbörjade arbetet med att skapa nya etableringar och att samverka med Regionförbundet med flera fortsätter. Sett till andra kommuner där delar av stora verksamheter flyttats utomlands kan detta leda till en större kreativitet och att arbetstillfällena istället skapas via nyetableringar av mindre företag, och i detta arbete måste vi ligga i framkant.

Utveckling

Kommunens vision och inriktningsmål anger färdriktningen för kommunens framtida utveckling. Boendefrågorna har här högsta prioritet och en fortsatt satsning måste göras på varierade boendeanternativ – sjö-nära boende, seniorboende, stadsnära landsbygd, ungdomsboende, men även attraktivt boende i hyresrätter. Genom vårt medlemskap i SMÅKOM ges möjligheter till stöd av olika slag. Organisationen tillvararar de mindre kommunernas intressen och har bl.a. särskilt fokus på bostadsfinansiell infrastruktur och nytänkande inom byggt teknik.

Samarbetet i sydnärkesregionen visar på en mångfald av samsamarbetsområden som är igångsatta. Det är nödvändigt att vidareutveckla de möjligheter som finns och framför allt arbeta med stor handlingskraft.

Avgörande för kommunens utveckling är fler boende i kommunen samt att det skapas fler jobb, fler företag, och att fler företag är beredda att växa och anställa och därigenom förstärka tillväxtpotentialen i vår kommun. Ett särskilt arbete behöver göras för våra ungdomar i kommunen.

Miljön i Laxå

Klimatförändringarna berör och ställer krav på oss alla. Utmaningen är global. Den snabba ökningen av halten växthusgaser behöver dämpas och stabiliseras på den nivå som inte ger skadliga effekter på människor och ekosystem. Viktiga uppgifter väntar inom politik, näringsliv och vetenskap.

För detta krävs ett politiskt ledarskap, både i Laxå, regionen, nationellt och internationellt. Effekterna av dagens politiska beslut kommer att visa sig först om flera decennier. Ett bättre Laxå ser att det behövs en långsiktigt kraftfull och ansvarsfull politik för verkliga resultat.

Laxå kommun har idag en positiv utveckling av vindkraftsetableringar. Kommunen ska därför vara föregångare inom hållbar energiförsörjning och en markant del av kommunens energiförbrukning bör därför utgöras av lokalt producerad vindkraft.

Satsningar på kollektivtrafik i vår kommun krävs för att de olika orterna ska kunna utvecklas men det är av lika stor vikt att satsa på kollektivtrafik i hela länet – även på landsbygden längst bort från tätorterna, men med andra typer av trafik t.ex. flextrafik, anropsstyrd, samordnad kollektivtrafik mm. Även andra vägar bör utredas för att minska klimatpåverkan i kommunen såsom t.ex. en köttfri dag i veckan i samtliga kommunala bespisningar och en miljöbilspool.

Det är av stor vikt för kommunen att boende, näringsliv och turism utvecklas i positiv riktning. Turismen skapar arbetstillfällen och är särskilt viktig för landsbygdsutvecklingen, och för att bättre kunna bemöta ekoturismen så måste kommunikationen förstärkas i kommunens ytterområden.

Laxå kommun är Sveriges första miljödiplomerade kommun! Vi har nu hittills blivit diplomerade tre år i rad. Detta arbete ska fortsätta. Vi bör också utveckla arbetet enligt de kriterier som tidningen Miljöaktuellt har för att göra en miljöranking av Sveriges kommuner. Under 2013 blev vi rankade 39 vilket med tanke på vår storlek och ekonomi är mycket positivt.

Under planperioden kommer det miljöstrategiska arbetet att intensifieras. En miljöpolicy togs fram redan 2009 och det påbörjade miljömålsarbetet fortsätter.

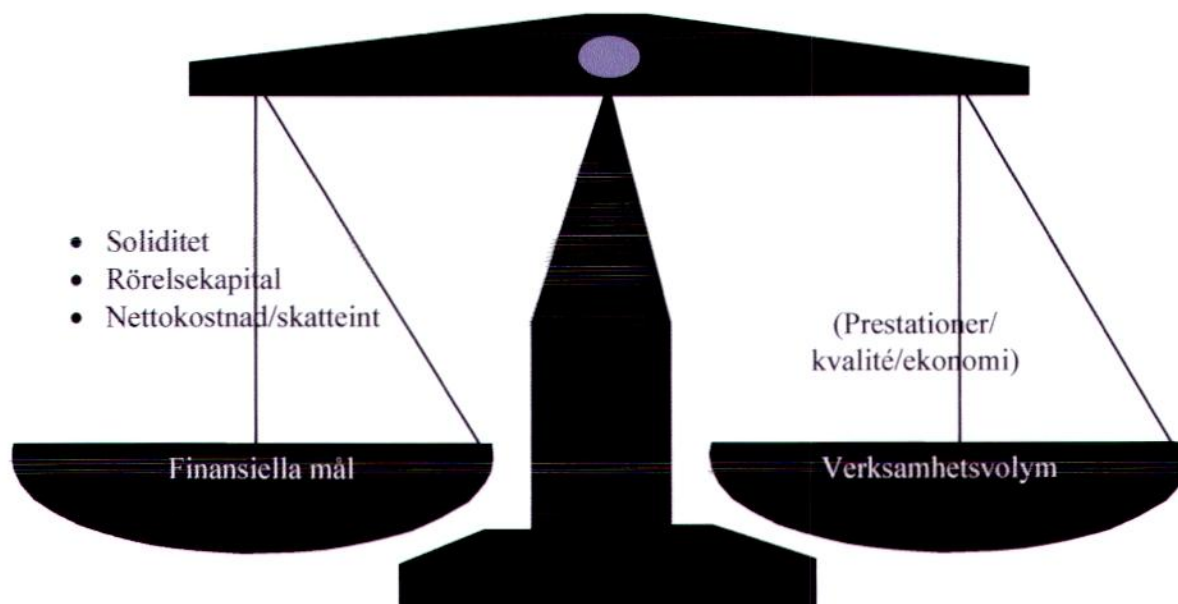
Earth Hour har blivit en global angelägenhet som inte bara skickar en signal till beslutsfattarna utan också inspirerar människor att göra grönare val. Laxå kommun ska delta i Earth Hour 2014 och samtidigt genomföra en aktivitet i anslutning till att kommunens fastigheter, i den mån det är möjligt, släcks ner.

För att klara de uppsatta miljömålen så måste en attitydförändring ske hos många av världens människor. Det är viktigt att börja redan i tidig ålder, redan i förskolan. Grön Flagg är ett verktyg för alla pedagogiska verksamheter som vill arbeta med hållbar utveckling i såväl undervisning som daglig drift. Med sina 2 000 medlemmar är det också Sveriges största nätverk för skolor och förskolor som arbetar med miljö och hållbar utveckling. Laxå kommun ska informera förskolans och skolans personal om och undersöka intresset att delta i miljöledningssystemet Grön Flagg.

Ekonomi

Övergripande finansiella mål

Det är viktigt att det finns en medveten balans mellan finansiella resurser och verksamhetsvolymen (prestationer och kvalitet). Det är utifrån det finansiella läget och de finansiella målen som beslutet skall tas om den totala budgetramen inför 2014. Resonemanget kan beskrivas med hjälp av följande bild.

1. Förändring av eget kapital skall långsiktigt vara positivt och minst 4 500 tkr

Förändringen av eget kapital visar årets resultat. Om årets totala intäkter för kommunen överstiger årets totala kostnader (inkl. avskrivningar och extraordinära kostnader) blir förändringen positiv. I företagsekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust.

2. Soliditeten skall öka och långsiktigt uppgå till minst 5 %

Soliditeten visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel, d v s eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens totala tillgångar. Soliditetsutvecklingen är beroende dels av årets resultat (förändring av eget kapital) och dels av finansieringen av tillgångsförändring. Om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet sjunker soliditeten. För att få oförändrad soliditet eller höjd soliditet måste resultatet förbättras genom ökade intäkter eller minskade kostnader, och/eller att tillgångsökningen begränsas.

Laxå kommun har haft besök av SKL:s särskilda analysgrupp. Deras rapport ska användas i arbetet för att vända den ekonomiska utvecklingen. Denna rapport ger en samlad bild av kommunens ekonomi och möjligheter till förändring utifrån jämförelse med andra kommuner, särskilt de kommuner som finns i samma "kommungrupp" som Laxå kommun.

Resultatbudget 2014 och plan 2015 - 2016

Resultatbudgeten för år 2014 visar ett positivt resultat på 10 000 tkr. Skatteintäkter beräknas öka med knappt 5 300 tkr medan statsbidragen beräknas tyvärr minska med ca 2 200 tkr. Detta kan dock ändras då tecken finns som tyder på att Sveriges ekonomi kommer att gå bättre än vid tidigare prognoser. Den ekonomiska krisen i Europa försätter men redan nu är det tecken på att det börjar vända så också i Sverige.

Verksamhetens nettokostnader (inkl. avskrivningar) beräknas ligga på en mindre nivå än det prognostiserade utfallet för 2013. Verksamhetens nettokostnader innehåller även gemensamma kostnader för pensioner och arbetsmarknadsförsäkringar.

För åren 2015 och 2016 visar plan ett årsresultat på 10 000 tkr vardera. Skatteintäkter beräknas öka medan statsbidrag minskar jämfört med 2013, detta är till viss del beroende av befolkningsminskning/ökning så storleken på statsbidraget kan förändras. Verksamhetens nettokostnader förväntas öka igen men måste hållas tillbaka så mycket som möjligt.

Resultatbudget	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Verksamhetens nettokostnader	-272 647	-275 210	-279 952	-272 757	-277 075	-283 144
Avskrivningar	-4 055	-4 717	-4 531	-4 717	-4 717	-4 717
Verksamhetens nettokostnader	-276 702	-279 927	-284 483	-277 474	-281 792	-287 861
Skatteintäkter	223 172	226 831	227 320	232 608	239 050	247 330
Generella statsbidrag	54 560	55 940	57 447	55 234	53 898	51 987
Finansiella intäkter	2 764	2 536	1 970	1 544	1 544	1 544
Finansiella kostnader	-4 286	-4 380	-2 604	-2 300	-2 700	-3 000
Årets resultat före eo poster	-492	1 000	-350	9 612	10 000	10 000
Extraordinära poster	0	775	775	388	0	0
Årets resultat	-492	1 775	425	10 000	10 000	10 000

Balansbudget 2014 - 2016

Kommunens egna kapital vara negativt i bokslut 2012(-17 266 tkr) och beräknas vara lite bättre (-16 999 tkr) i bokslutet 2013. Detta innebär att kommunen har negativt eget kapital och därmed har större skulder än tillgångar. Utifrån budget 2014 och ekonomisk plan för 2015 och 2016 beräknas kommunens egna kapital successivt förbättras och vara 13 159 tkr i slutet av år 2016, vilket tyvärr är alldeles för lite, men en klar förbättring mot dagens nivå.

Balansbudget	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Anläggningstillgångar	140 186	140 455	105 165	104 938	104 711	104 484

Bidrag till statlig infrastruktur	2 200	1 760	1 760	1 320	880	440
Omsättningstillgångar	24 793	34 500	18 000	20 000	22 000	23 000
Likvida medel	2 739	7 362	1 888	10 326	17 645	23 355
Tillgångar	169 918	184 077	126 813	136 584	145 236	151 279
Eget kapital	-17 266	-16 999	-16 841	-6 841	3 159	13 159
Avsättningar	21 474	20 408	17 767	17 260	16 753	16 246
Kortfristiga skulder	43 344	38 358	37 630	38 415	38 081	38 138
Långfristiga skulder	122 366	142 300	88 257	87 750	87 243	86 736
Skulder och eget kapital	169 918	184 067	126 813	136 584	145 236	154 279
Soliditet	-10,16%	-9,23%	-13,28%	-5,01%	2,18%	8,70%

Avstämning mot balanskravet

Kommunallagens balanskrav innebär att en kommun normalt skall redovisa ett positivt årsresultat. Om en kommun redovisar ett underskott skall detta underskott regleras inom tre år enligt kommunallagen. En kommun kan besluta att det finns synnerliga skäl för att inte reglera hela eller delar av ett underskott.

Kommunens återstående oreglerade underskott mot balanskravet för åren 2000 – 2010 uppgår till 3 975 tkr, vilket redan skulle varit återställt. Resultat 2011 att återställa uppgår till 8 781 tkr och ska vara återställt senast 2014 och för 2012 är beloppet 1 355 tkr, vilket ska vara återställt senast 2015. Sammanlagt att återställa är 14 111 tkr.

Enligt kommunallagen 8 kap § 5a ska kommunen anta en konkret åtgärdsplan där det framgår hur återställandet av de negativa resultaten ska ske.

Kommunfullmäktige har under 2012 och 2013 behandlat åtgärdsplaner för alla nämnder och fortsatta förslag till kostnadsänkande åtgärder är under framtagande. Åtgärderna ska möjliggöra verksamhet enligt tilldelade ekonomiska ramar i denna budget. Vissa omställningskostnader kan komma att uppstå då kommunen anpassar och omstrukturerar verksamheten.

Finansieringsbudget 2014 och plan 2015 - 2016

Finansieringsbudgeten visar hur de likvida medlen, det vill säga pengarna på banken, kommer att förändras under åren. De likvida medlen förändras inte enbart på grund av det ekonomiska resultatet, utan förändring av kortfristiga tillgångar och skulder påverkar också stort, liksom investeringsnivån. Kommunen har under 2012 och 2013 tvingats nyttja en stor del av checkräkningskrediterna och inför sommaren 2013 var läget kritiskt. Det kritiska läget berodde bland annat på att kostnaderna i förhållande till intäkterna var för stora, men också på att Migrationsverket låg efter i utbetalningar av ersättningar för ensamkommande barn, vilka också eftersöks ett kvartal i efterskott.

Den förbättrade likviditeten för de kommande åren bygger till stor del på att kommunens ekonomiska resultat uppnås och att investeringsbudgeten hålls.

Finansieringsbudget	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	-492	1 775	425	10 000	10 000	10 000
Just för av- och nedskrivningar	4055	4717	4531	4717	4717	4717
Just för ianspråktaga avsättningar	0	0	-507	-507	-507	-507
Just för gjorda avsättningar	616	96	-3200	0	0	0
Just övr ej likvid påverkan	-1782	0	-67	0	0	0
Medel från verksamheten	2 397	6 588	1 182	14 210	14 210	14 210
Ökn(-)/minskn(+)kortfrist fodr	11193	-8833	6793	-2000	-2000	-1000
Ökn(-)/minskn(+)förråd	0	0	0	0	0	0
Ökn(+)/minskn(-)kortfrist skuld	-8180	-7285	-5714	785	-334	57
Kassaflöde löpande verksamhet	3013	-16118	1079	-1215	-2334	-943
Investeringsverksamheten						
Invest i mtrl anläggningstillg	-4810	-3000	-3075	-4500	-4500	-4500
Försälj av mtrl anläggningstillg	2093	0		0	0	0
Invest i finans anläggningstillg	0	0	-9000	0	0	0
Kassaflöde Investeringar	-2717	-3000	-12075	-4500	-4500	-4500
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån	0	20000	9000	0	0	0
Amortering av skuld	-38	-111	-43109	-507	-507	-507
Uppräknad avsättning	62	0	0	0	0	0
Minskning av långfr fodr	0	0	43072	450	450	450
Kassaflöde Finansiering	24	19889	8963	-57	-57	-57
Periodens kassaflöde	2717	7 359	-851	8 438	7 319	8 710
Likvida medel vid årets början	22	3	2739	1888	10326	17645
Likvida medel vid årets slut	2739	7362	1888	10 326	17 645	26 355
Förändring av likvida medel	2 761	7 359	-851	8 438	7 319	8 710

Ekonomiska styrprinciper

Budgeten fastställs av fullmäktige och innehåller såväl resultat- och balansbudget som finansieringsbudget. I samband med budgetbeslutet beslutas också om skattesatsen.

I budgeten anvisas medel till verksamheterna på nämndnivå. Samtidigt beslutar fullmäktige om mål för verksamheten. Vid budgetbeslutet fattar fullmäktige beslut om inriktningen genom att för varje nämnd fastställa mål till nämnderna för det aktuella året.

I samband med budgetbeslutet beslutar fullmäktige också om en ekonomisk plan för de två åren som följer på budgetåret.

Nämnderna skall därefter, senast i februari, besluta om sin internbudget. Beslutade internbudgetar skall av verksamheterna brytas ned på detaljnivå och färdigställas av ekonomikontoret till en detaljerad arbetsbudget. Nämnderna har, vid sin fördelning av anslag inom nämnden, att följa de beslut som fullmäktige har fattat i tillämpliga planer.

Nämnder och styrelse har rätt att fritt omdisponera sin budget inom den av fullmäktige beslutade nämndnivån så länge direktiv och måluppfyllelse följer planen.

Tilläggsanslag på såväl drift som investeringar beslutas av fullmäktige. Dessa skall alltid vara finansierade enligt kommunallagen.

Nämnderna skall i februari, april, juni, augusti, oktober och december följa upp det ekonomiska utfallet och ställa det mot budgeten.

Vid fyra tillfällen under året ska nämnderna upprätta prognoser med tillhörande åtgärds-paket/konsekvensbeskrivning för att hantera eventuella underskott. Dessa lämnas skriftligen och muntligen till kommunstyrelsen av respektive verksamhetschef. De fyra prognoserna ingår i tertialrapporten efter fyra månader, månadsuppföljningen i juni, i delårsrapporten som upprättas efter årets åtta första månader samt i månadsuppföljningarna för oktober.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att en samlad redovisning av uppföljningar och prognoser redovisas till kommunstyrelsen

Nämnderna har det ekonomiska ansvaret och ansvarar för att budgetramar hålls. Detta ansvar delegeras sedan till ansvariga verksamhetschefer som i sin tur delegerar vidare till områdeschefer.

Driftbudget 2014-2016

Här redovisas de nettokostnadsanslag som verksamheterna disponerar under åren 2014, 2015 och 2016. I likhet med föregående år beslutas dessa anslag för alla tre åren i syfte att skapa stabila planeringsförutsättningar.

Ramarna för år 2014 är i princip oförändrade jfr med 2013. För att kompensera för löneökningar finns ett belopp om 4 500 tkr avsatt, men skilt från nämnderna.

Driftbudget

per verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Kommunstyrelsen	-83 548	-82 740	-80 630	-80 316	81 331	-82 921
Miljönämnden	-795	-900	-850	-1 000	-1 000	-1 000
Barn- och utbildningsnämnden	-81 074	-76 056	-81 356	-73 736	-73 615	-73 597
Social- och omsorgsnämnden	-109 946	-108 800	-114 700	-110 044	-111 407	-113 204
Summa nämnder	-275 363	-268 496	-277 536	-265 096	-104 691	-270 722

Ej fördelade pensionskostnader	-1 338	-10 000	-6 800	-10 000	-10 500	-12 000
Löneökning, ej fördelat		-4 200	-3 500	-4 500	-5 200	-5 700
Summa verksamhet	-276 701	-282 696	-287 836	-279 596	-120 391	-288 422
Finansiering	276209	284471	284761	289596	293052	298422
Årets resultat	-492	1 775	-3 075	10 000	10 000	10 000

Investeringsbudget 2014 – 2016

Investeringsbudget	Bokslut 2012	Budget 2013	Prognos 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Datorer				500	500	500
IT				500	500	500
Gatubelysning				1000	1000	
Gator och vägar				500	500	1000
Oförutsett				500	500	500
Till nämnderna efter beslut i KS				1500	1500	2000
	4810		3000	4500	4500	4500

Kommunstyrelsen har rätt att besluta om konkreta investeringsobjekt inom angivna investeringsnivåer under åren 2014 – 2016, förutom det som redan fastställts av fullmäktige.

Investeringsbudgeten för 2014 – 2016 måste för närvarande hållas på låg nivå så att likviditeten återupprättas. Nya investeringar är beroende på genomförande av åtgärder för att få balans i budgeten.

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige är enligt kommunallagen kommunens beslutande församling. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell karaktär eller andra ärenden av större vikt för kommunen.

Kommunstyrelsen leder förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnder, kommunalägda bolag och kommunalförbund. Dessutom finns ett **personal- och organisationsutskott**.

Revisorer är kommunfullmäktiges kontrollorgan och bedriver sin verksamhet enligt revisionsreglementet och "god revisionssed".

Kommunchefen är av kommunstyrelsen utsedd att leda såväl kommun i samverkan med verksamhetschefer och det dagliga förvaltningsarbetet i kommunen.

Uppdraget för den kommunala verksamheten är att leverera tjänster till medborgarna till rätt pris. Ambitionsnivån för verksamheterna bestäms genom lagstiftning och genom kommunala beslut. Den intäkt som kan påverkas kommunalt är skattenivå och avgiftsnivå.

KS har det övergripande ekonomiska ansvaret för den ekonomiska helhetssynen. Som tabellen nedan visar har Laxå kommun högre kostnader för olika verksamhetsgrenar än normalkommunen. Vi eftersträvar att komma i fas med normalkommunen.

Standardkostnad/invånare jämfört med faktisk kostnad i Laxå kommun

Belopp i tkr	Förskola & Skolbarnomsorg	Förskoleklas s & grundskola	Gymnasie-skola	Individ & Familjeomsorg	Äldre-omsorg
Standardkostnad i utjämningsystemet 2013	21 636	44 954	23 407	10 643	77 633
Faktisk kostnad 2012	24 491	52 189	30 712	10 653	77 095
Differens	2 855	7 235	7 305	10	-538

Att komma i fas med ”normalkommunen” kan ske på olika sätt men framför allt genom att en kombination av :

- Effektivisera verksamheterna.
- Sätta upp gränser för servicenivåerna.
- Koncentrera sig på den lagstadgade verksamheten.
- Förbättra budgetdisciplinen.
- Kvalitetssäkring av beslutsunderlagen.
- Vidareutveckla samarbetet med grannkommunerna.

Om detta genomföres förväntar vi oss att kommunens ekonomi mycket väl kommer i nivå med andra kommuner som har likartade förhållande som vår kommun har.

Näringsliv och Turism

Laxå är en ung kommun med en potential för en kreativ och innovativ miljö, vilket kan fungera som en grogrund för entreprenörskap. Trots det finns det mycket kvar att göra för att förbättra klimatet för företagande. Laxå kommun bör effektivisera kontaktvägarna mellan företag och kommunen.

Visionen är att det ska vara enkelt, utvecklande och lönsamt att starta och driva företag i Laxå. Fokus ska vara på entreprenören och innovatören och de villkor som präglar deras verklighet i Laxå. Företagsklimat ska vara öppet, inkluderande och ge stöd till entreprenörskap och innovationer, oavsett entreprenörens kön, etnicitet eller verksamhetsform.

Kommunen ska eftersträva en god samverkan mellan kommunens aktörer och positiva attityder till gränsöverskridande förnyelse och mångfald som bidrar till ett öppet och tillåtande entreprenörskapsklimat.

Ranking av företagsklimat – bättre kan vi

I Svenskt Näringslivs stora ranking av kommunernas företagsklimat för år 2013 noterar Laxå en försämring med en plats jämfört med 2012. Trots denna försämring har kommunen blivit mycket bättre under senaste två åren jämfört med 2010 – 2011.

Laxå tillhör dock fortfarande den ”sämre tredjedelen” bland Sveriges kommuner. Laxå har tidigare innehaft pinsamt dåliga placeringar flera år i rad. I en kommun med de behov som Laxå

År	Placering
2001	215
2002	217
2003	213
2004	251
2005	238
2006	166
2007	227
2008	219
2009	197
2010	262
2011	278
2012	194
2013	195

har krävs en placering bland de 150 bästa kommunerna som ett första steg.

I SKLs öppna jämförelser avseende måttet företagsklimat innehar kommunen en glädjande femte plats i hela Sverige. Denna ranking visar på resultatet bland de företagare som haft kontakt med kommunen, vilket tyder på positiva erfarenheter vid kontakt med kommunens tjänstemän.

Tillväxt och god företagsamhet är grunden till vår gemensamt finansierade välfärd. För att klara av en hög kvalitet i den gemensamma välfärden krävs ett gott företagsklimat. Politiker kan inte kommendera fram företag eller arbetstillfällen i den privata sektorn. Vi kan däremot förbättra villkoren för företagarna i Laxå och bli bättre på att skapa förutsättningar för att fler ska kunna våga ta steget att starta eget.

Ett bättre Laxå ser att det behöver göras en genomgång av hur kommunen ska kunna ge snabbare och tydligare besked i kontakterna med företagarna och utifrån detta ta fram ett program med målsättningen att förbättra företagsklimatet.

Laxå och Askersunds kommuner samverka till viss del i en gemensam destination, Tiveden – Norra Vättern. I turismverksamheten ingår turistbyrå med information samt utformning och förmedling av aktiviteter och turistattraktioner, samt produktion av turistbroschyrer.

Samverkan med andra kommuner måste fortsätta att utvecklas. Genom ett förstärkt samarbete med omkringliggande kommuner kan en fortsatt besparing och ökning av standard och kompetens fortsätta.

Kommunikationer

Goda kommunikationer ger möjlighet till en flexibel arbets- och bostadsmarknad och ökad tillväxt i hela regionen. Fysisk planering ska ta hänsyn till detta vid all nyetablering. Ur miljöpåverkanssynpunkt är kollektivt resande att föredra. I detta avseende har det varit angeläget att resecentrum i Laxå färdigställdes under 2012 och skall fyllas med verksamhet under de kommande åren. Ett aktivt arbete med att utveckla kollektivtrafiken med bl.a. tågstopp i Finnerödja och även Hasselfors är nödvändigt för att kunna bo och arbeta i kommunen. Här är de ännu inte fullbordade planerna på en s.k. Länspendel mellan Nora och Laxå en viktig del för att utveckla kommunen. Laxå kommun ska aktivt arbeta för förverkligandet av denna pendel. Det är också viktigt att Trafikverket snarast iordningställer bangården i Laxå som garanterar en säker och handikappanpassad bytespunkt.

Mängden personer som pendlar från kommunens ytterområden är större än vad många tror. Efter kontakter med Länstrafiken, Sydnärkes Utbildningsförbund och Laxå Kommun (arbetspendling, gymnasieskolan och Centralskolan) har följande siffror fåtts fram (se tabell)

Denna mängd personer skulle ge goda förutsättningar för eventuellt tågstopp i Hasselfors och Finnerödja.

	Från	Till			
		Finnerödja	Laxå	Hallsberg	
Arbetspendling (2009)		69		16	85
	Skolpendling (2013)	41	39	5	85
		110	39	21	170
	Tived				
Arbetspendling (2009)		38		11	49
	Skolpendling (2013)	8	6		14
		46	6	11	63
	Hasselfors				
Arbetspendling (2009)		35		13	48
	Skolpendling (2013)	11	12	3	26
		46	12	16	74

E20 bör, av strategiska skäl för Laxå kommun, vara kvar i sitt nuvarande läge och därmed medge utveckling och nyetablering av kommersiella verksamheter. Under hösten 2013 har Trafikverket

påbörjat byggandet av cirkulationsplats E20/Rv 205 och det kommer att färdigställas i november månad.

Teknisk verksamhet

Den tekniska verksamheten sköts på uppdrag av Laxå Kommunfastigheter och omfattar flera stora områden som tillsammans utgör en viktig del i samhällsutvecklingen. Det rör det sig bl.a. om teknisk utveckling i kommunen, vad det gäller olika tekniska anläggningar och system samt skötseln av de fastigheter som används i den kommunala verksamheten. Det samarbete som finns mellan kommunen och de kommunala bolagen, när det gäller värme- och VA-försörjning, är en annan viktig del för att utveckla kommunen och skapa förutsättningar för framtiden.

Underhållet av gator, parker och dammar i kommunen är en annan stor del av den tekniska verksamheten tillsammans med den klimat- och energirådgivning som kommunen ger sina medborgare och företagare.

Central administration

Organisationen består av en gemensam förvaltning med en gemensam central administration som omfattar ekonomi, personal, nämndadministration, arbetsmarknadsåtgärder, växel/repro, arkiv och IT samt övrigt administrativt verksamhetsstöd.

Huvuddelen av de tekniska verksamheterna har lagts ut på kommunala aktiebolag men kvar i kommunen finns en del teknisk administration inom gata-, park- och fastighetsfrågor.

Nya uppdrag

1. Inför utmaningsrätt inom kommunal verksamhet, vilket innebär att enskilt drivna företag kan utmana kommunal verksamhet för upphandling.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att skapa bättre planberedskap för handels- och företagsetableringar i attraktiva lägen. Företag ska kunna välja mellan flera olika markområden planlagda för handel när de vill etablera sig i Laxå.
3. Kommunstyrelsen ska ta fram en plan för hur kommunen ska kunna förbättra sitt resultat i Svenskt Näringslivs ranking av näringslivsklimat.
4. När kommunen gör upphandlingar ska det eftersträvas att göra så kallade delade upphandlingar. När upphandling genomförs ska affärsmässighet och endast relevanta krav som går att kontrollera efterfrågas.
5. En förenklingsgrupp tillsätts i syfte att se över hur den kommunala servicen mot allmänheten kan förenklas och snabbas upp.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta en lista/funktion där företag får möjlighet att rapportera in kommunal verksamhet, som upplevs som osund konkurrens. Snabb respons skall ske på hur kommunen behandlar synpunkterna.
7. Utred formerna för "En väg in" där boende i Laxå kommun snabbt kan få besked i olika frågor och lämna in ansökningar.
8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för i de fall kommunen inte klarar att hålla de garantier och servicenivåer som utlovats skall kompensation ges till kommunmedborgarna eller aktuellt företag.

9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att aktivt minska ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten bland invandrare ska kommunen via upphandling av rekryteringsaktiviteter, t.ex. via bemanningsföretag, stimulera jobbansökan i Laxå.
10. AB Laxåhems andel av hyresrättsbeståndet i Laxå kommun reduceras genom successiv försäljning
11. Undersöka de faktiska skälen för de senaste årens avflyttning från kommun samt ta fram en plan för att åtgärda dessa.
12. Utreda möjligheten att lägga ut turisbyråns på entreprenad eller som föreningsuppdrag.

Mål och Styrtalet för kommunstyrelsen

Mål	Mätmetod	Styrtalet
Attraktiv kommun	Antal nystartade företag per 1000 invånare	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner samt länets kommuner.
	Befolkningsökning	Nettoflytt och födelsetal ska vara positivt
	Antalet bygglov	Lika många eller fler än föregående år
Medborgare i centrum	Hur god är kommunens information till medborgarna, webbindex	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner samt länets kommuner.
	Fler direktkontakter mellan medborgare och politiker, t.ex. träffar med byalag och föreningar	Vid fyra tillfällen under kalenderåret ska träffar organiseras mellan kommunstyrelsen och enskilda byalag/föreningar.
Medarbetare – attraktiv arbetsgivare	Kommunpanel	Minst två träffar under kalenderåret skall medborgarna få information samt kunna ställa frågor till samtliga nämndordföranden och tjänstemän.
	Aktiv verkan för regionens utveckling	Laxå kommun ska öka sitt arbete inom Regionförbundet jämfört med föregående år.
	Sjukfrånvaro	Både den korta och långa sjukfrånvaron ska minska mot föregående år.
	Ledarskapsindex HME Medarbetarindex, HME	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner samt länets kommuner.
Ekonomi	Företagsklimatet	Uppnä plats 150 eller bättre inom två år, inom fyra år ska vi finnas bland de 50 bästa.
	Fortsatt samarbete med övriga kommuner	Fler gemensamma samverkansområden än föregående år
	Overhead kostnad exkl Brand och SUF i förhållande till helheten Kommunens soliditet	Andel av totalkostnaden ska inte öka mot föregående år Soliditeten ska vara bättre än föregående år.

Barn- och Utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden har förskole- och skolplan samt biblioteksplan och fritids- och kulturplan. Dessa planer är fastställda av kommunfullmäktige och utgör kommunens preciserade styrinstrument för verksamheterna.

Fritid

Föreningar och andra organisationer är viktiga resurser för kommunens samlade fritidsverksamhet. Det finns kommunala badplatser i alla kommundelar och vandrings-, cykel- och ridleder som genomkorsar kommunen. Kommunen har även ett rikt utbud av idrottsanläggningar i form av idrottshallar och fotbollsplaner. Kommunen driver en fritidsgård i Laxå tätort. Fritidsgårdar i övriga kommundelar är föreningsdrivna med kommunalt stöd. Vi ser en möjlighet i att även fritidsgården i Laxå tätort blir föreningsdriven. Detta för att spara in på personal men även för att stärka föreningarna i Laxå tätort.

Föreningslivet i en liten kommun är extra viktigt. Därför bör samverkan mellan kommun och föreningar öka, genom bl.a. uppdragsavtal i samband med ökat ekonomiskt stöd.

Kultur

Biblioteken bildar basen för kommunens kulturverksamhet. Det finns ett huvudbibliotek och två biblioteksfilialer i Hasselfors och Finnerödja. Varje skola har skolbibliotek som drivs av folkbiblioteket. Vi vill utreda möjligheten för en bokbuss. Den skulle kunna serva alla kommunens tätorter inklusive Tived där det idag ej finns bibliotek. På detta sätt kanske vi kan avveckla filialerna i Finnerödja och Hasselfors utan att dra ner på servicenivån.

Musikundervisningen erbjuds med stöd av bildningsförbund. Musik och övriga kulturformer anordnas också inom förskolans och grundskolans verksamhet. Bildningsförbund erbjuder cirkelverksamhet med kommunalt och statligt stöd.

Förskola och fritidshem

Det finns förskolor i alla tätorter (Laxå, Finnerödja, Hasselfors och Tived) i Laxå kommun. Målgruppen omfattar barn i ålder ett till fem år. Alla 4-5 åringar erbjuds att gå i allmän förskola utan avgift. Allmän förskola ska vara flexibel utifrån föräldrarnas önskemål och de praktiska möjligheterna. Detta kan innebära att barn går på allmän förskola 5 timmar 3 dagar i veckan eller 3 timmar 5 dagar i veckan. Det är rektor som beslutar vad som kan genomföras.

Det finns fritidshem i anknytning till kommunens skolor. I viss mån fungerar även förskolan i Tived som fritidshem för äldre barn. Målgruppen för fritidshemmen är barn i åldern 6-12 år.

Grundskola och förskoleklass

Förskoleklass är en egen skolform som är frivillig och skall erbjudas alla barn året före grundskolan.

Skolverksamheten i Laxå kommun bedrivs för närvarande med F-6 organisation i Finnerödja och Laxå tätort.

Vår inställning är dock att skolundervisning F-3 ska finnas i Hasselfors så snart elevunderlaget medger detta.

När det gäller Finnerödja vill vi att skolan ska vara kvar - och ha en F-6 skolverksamhet med hänsyn tagen till kommunens totala ekonomi och elevunderlag.

Vi vill bevara skolorna i kommunen

De skolor som finns ska finnas kvar så länge det finns ett elevunderlag som möjliggör detta. De

positiva aspekterna med flera skolor är många. Närhet och trygghet är viktigt för föräldrar och barn. Vi tror att skolan vitaliseras om resurser förmedlas ut till enheterna som får större inflytande över verksamheten. Det leder till ett bättre arbetsklimat och att elever och lärare får en närmare relation till sin skola.

Större inflytande över verksamheten gör också att skolorna får större möjligheter att profilera sig. Vi ser också ett stort behov av vidareutbildning för många lärare som har begränsad behörighet eller som själv önskar vidga sitt kunskapsområde, framförallt med tanke på den nya läroplan som redan trätt i kraft. För att häva den negativa befolkningstrenden är det viktigt att kommunen erbjuder en skolform som möjliggör en inflyttning och etableringar i flera av kommunens tätorter.

Förskola

I tätorten finns förskola på Saltängsskolan och i Linnean. Vi ser det långsiktiga behovet av en förbättrad miljö i och omkring Linnean. Vi vill utreda alternativet av att renovera och bygga till Linnean så att den fungerar bättre utifrån moderna behov och krav.

Gymnasium och vuxenutbildning

Ansvar för utbildning efter grundskolan delas med Askersunds och Hallsbergs kommuner i ett kommunalförbund, Sydnärkes Utbildningsförbund. Huvuddelen av undervisningen är förlagd till Alléskolan i Hallsberg. Det är direktionen för Sydnärkes Utbildningsförbund, som har ansvar för myndighetsutövningen för verksamheten.

Vuxenutbildning bedrivs i Sydnärkes Utbildningsförbunds regi i Hallsberg med lärcentrahandledning i Laxå.

Nya uppdrag

1. Utreda möjligheterna för en bokbuss.
2. Fritidsgården i Laxå tätort ska bli föreningsdriven.
3. Teckna fler uppdragsavtal med föreningar inom kommunen.
4. Större självbestämmanderätt för skolorna och större möjligheter att kunna profilera sig.
5. Större fokus på pedagogiskt ledarskap, engagemang och lärarkompetens hos rektorerna i Laxås skolor.
6. Barn- och Utbildningsnämnden får i uppdrag att delta i regeringens satsning på fortbildning av lärare i det så kallade lärarlyftet.
7. Skolorna i Laxå ska vara mer flexibla och inneha sådan kompetens att de tidigt kan upptäcka både svaga och högpresterande elever och ge rätt stöd.
8. Ett ansvarskontrakt upprättas mellan skola, eleven och föräldrarna.
9. Belöningsystem mot klotter, uppmuntra till klotterfria skolor.
10. Ett utökat samarbetet mellan skolan och det lokala näringslivet i Laxå.
11. Merkostnadsprincipen ska gälla för skolskjutsar.

12. Stimulera etablering av externa aktörer inom förskolan.
13. En tidsrelaterad taxa med fler nivåer införs inom skolbarnomsorg, förskola och familjedaghem.
14. Föräldrarna ska kunna ansöka om plats i förskola upp till ett år innan den ska tas i anspråk.
15. En platsgaranti i förskolan införs som garanterar alla barn en plats inom tre månader.
16. Kommunen ska genomföra en kommunövergripande satsning i syfte att återinföra familjedaghemen i kommunen. Dessa familjedaghem ska omfattas och vara utförare av den allmänna förskolan.
17. Familjedaghem ska kunna arbeta som egenföretagare om de så önskar.
18. Kommunen ska aktivt marknadsföra barnomsorgspengen.
19. Kommun ska informera förskolans och skolans personal om och undersöka intresset att delta i miljöledningssystemet Grön Flagg.
20. Att i samverkan med Sydnerkes Utbildningsförbund utreda möjligheten att Svenska För Invandrare (SFI) bör kunna bedrivas i Laxå.

Mål och Styrtal för Barn- och utbildningsnämnden

Mål	Mätmetod	Styrtal
God utbildning	Resultat i nationella proven för åk 3, 6 och 9 Andel elever i åk 7-9 med olovlig frånvaro Andel elever i åk 7-9 som känner sig mobbade eller trakasserade	Resultaten ska vara stabila och över tid och årskurser. Inga elever ska ha olovlig frånvaro Alla elever ska känna sig trygga i skolan
Eleven i centrum	Andel som erbjudits plats inom fsk har fått det på önskat placeringsdatum Andel elever i åk 7-9 som uppger att de kan vara med och bestämma hur de ska arbeta Elevers syn på skolan och undervisning i åk 8 Utfall av åtgärdsprogram	Plats ska erbjudas på önskat datum om ansökan inkommit två månader innan Elevinflyttandet ska ha en tätposition i länet Elevernas syn ska behålla sin tätposition i landet Alla insatser som beslutas i åtgärdsprogram ska genomföras
Medarbetare – attraktiv arbetsgivare	Sjukfrånvaro Ledarskapsindex HME Medarbetarindex HME	Både den korta och långa sjukfrånvaron ska minska mot föregående år Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner samt länets kommuner
Ekonomi	Nettokostnadsavvikelse från standardkostnad Nettokostnad per elev i grundskolan Nettokostnad per barn i förskolan Lokalkostnad per elev i grundskolan Lokalkostnad per elev i förskolan Andel årsarbetare med pedagogisk	Samtliga nettokostnader ska vara inom riktvärdet för jämförbara kommuner Samtliga årsarbetare med pedagogiskt ansvar

högskoleexamen

ska ha högskoleexamen

Social- och Omsorgsnämnden

Hemsjukvård

Laxå kommun bedriver hemsjukvård upp till sjuksköterskenivå för den sjukvård som bedrivs i det egna hemmet samt i särskilda boendeformer. De medicinska insatserna som bedrivs är vård som avser både yngre och äldre personer som är i behov av långvarigt medicinska insatser.

Rehabilitering

Distriktsarbetsterapeuterna har kontakt med alla kommuninvånare som efterfrågar/har behov av rehabilitering i samband med funktionsbortfall. Insatserna sker i samband med hembesök och består av hjälp med att hitta strategier för att klara sin vardag, hjälpmedelsutprovning samt bostadsanpassning. Kommunens distriktsterapeuter och landstingets sjukgymnaster samarbetar inom Hemrehabilitering.

Vård och omsorg – särskilda boenden

Särskilda boenden finns i Laxå tätort, Hasselfors samt Finnerödja. Det finns dessutom en korttidsvård belägen i Laxå tätort för rehabilitering, växelvård samt palliativ vård. De särskilda boendena är uppdelade i ordinärt boende samt boende för personer med demensproblematik.

Vård och omsorg – hemtjänst

Hemtjänsten är indelad i områdena Laxå hemvård, Björkhagen, Finnerödja/Tived samt Hasselfors/Porla.

Arbetsgrupperna ansvarar bl.a. för hemtjänstinsatser enligt biståndsbeslut, delegerad hemsjukvård, larmmottagning från trygghetslarm mm.

Individ och familjeomsorg

I FO består av barn- och familjegruppen där ärenden inom familjerätt, den sociala barnvården och ungdomsärenden handläggs och verkställs. Tidigt stöd till föräldrar kan ges genom familjecentralen Killevippen. Ekonomi- och vuxengruppen handlägger och verkställer ärenden inom försörjningsstöd, missbruk och övriga vuxna. Inom kommunpsykiatrin handläggs och verkställs ärenden för vuxna psykiskt funktionshindrade, genom att stödja och komplettera. Behandling och diagnostisering ligger hos Örebro läns landsting. Bistånds-handläggning inom LSS och äldreomsorg görs av biståndshandläggarna.

LSS (Lagen om stöd och service)

Verksamheten i Laxå kommun består av tre boenden med särskild service benämnda Björkebo, Tallbacken samt ett stödboende (Regnbågen), en daglig verksamhet samt personliga assistenter. Dessutom bedrivs verksamheterna ledsagare, kontaktperson samt avlösarservice.

Ensamkommande barn

I Finnerödja finns boende Ester med 15 platser varav tre för asylsökande. I Laxå tätort finns ett ytterligare boende för ensamkommande barn, detta sköts på entreprenad av Polstjärnan AB.

Nya uppdrag

1. Skapa fler matalternativ inom hemtjänsten – inte bara matlådor. Undersöka och eventuellt införa möjlighet till lagad mat i hemmet eller mat från restaurang.
2. Öka samarbetet mellan landsting och kommun när det gäller psykisk ohälsa för barn och ungdomar och hemsjukvården.
3. Kartlägg frågor kring mänskliga rättigheter och möjlighet till arbete bl.a. i kommunen för personer med funktionsnedsättningar.
4. Uppdra till socialnämnden att särskilt uppmärksamma problemet med att kvinnor och flickor med funktionsnedsättning i högre grad utsätts för misshandel, övergrepp och sexuellt våld.
5. Möjliggör rehabilitering för äldre på annan ort vid lika eller lägre kostnad som inom kommunen.
6. Utöka frivilligorganisationernas roll i samarbetet med kommunen. Det kan innebära både en satsning på mer sociala aktiviteter men också en satsning på fysisk träning för att hjälpa våra äldre att hålla sig friska.
7. Införa öppna kvalitetsredovisningar inom äldreomsorgen
8. Inför Lagen om Valfrihet (LOV).
9. Förbereda införandet av fritidspeng från halvårsskiftet 2014 då detta införs för barn i årskurs 4 - 9 i ekonomiskt utsatta familjer.

Mer företagande inom välfärden

Tillväxt och god företagsamhet är grunden till vår gemensamt finansierade välfärd. I Laxå är relativt sett många fler sysselsatta inom tillverkningsindustri men många färre inom företagstjänster, samt handel och transporter jämfört med andra kommuner. Det är viktigt att dessa och andra branscher växer och bidrar till en stark privat sektor som klarar av att finansiera vår välfärd och trygghet.

Nästan varannan kvinna är anställd i den offentliga sektorn (46 %). Många av dem – undersköterskor, förskolelärare, sjuksköterskor, med flera – vittnar om en lust och vilja att bidra till en ökad mångfald av vård- och omsorgsgivare. Med ett ökat utrymme för enskilda initiativ och eget företagande inom välfärdsområdet skulle fler få möjligheter att starta företag, men det skulle också öppna för nya arbetsformer. Med fler arbetsgivare att välja på kommer förutsättningarna för bättre arbetsvillkor och bättre löneutveckling att förbättras.

För att underlätta för fler företagare i den offentliga sektorn har Riksdagen antagit regeringens förslag till en ny lag om valfrihetssystem (LOV). Lagen syftar till att underlätta för kommuner och landsting som vill öka valfriheten inom sina verksamheter och gäller från den 1 januari 2009.

Lag om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurranspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Lagen är ett alternativ till lagen om offentlig upphandling, LOU, och kan tillämpas på äldreomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdstjänster. Oppositionsgruppen Laxå anser att LOV ska införas i Laxå kommun under 2013.

Mål för Social- och Omsorgsnämnden

Mål	Mätmetod	Styrtalet	
Tryggt och säkert åldrande	Brukar och anhörighetsindex, NKI för särskilt boende	Alla brukare ska vara nöjda	
	Brukar och anhörighetsindex, NKI för hemtjänsten	Alla brukare ska vara nöjda	
	Alla fallskador som leder till slutenvård per 1000 äldre	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	
	Individen i centrum	Andel beviljade ärenden, med aktuell genomförandeplan, där brukaren varit delaktiv i att utforma dem	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner
		Andel personer som fick personligt besök genom uppsökande verksamhet, frivilligverksamhet	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner, minst att alla personer över 75 år erbjuds besök 1 ggr per år.
		Utförd tid i relation till beviljad tid, hemtjänsten	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner
Medarbetare – attraktiv arbetsgivare	Genomsnittlig väntetid från ansökan till erbjuden plats på särskilt boende	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	
	Sjukfrånvaro	Både den korta och långa sjukfrånvaron ska minska mot föregående år	
	Ledarskapsindex, HME Ledarskapsindex, HME Antal personer i särskilt boende	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	
Ekonomi	Andel personer med hemtjänst/hemsjukvård	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	
	Nettokostnadsavvikelse från standardkostnad	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	
	Kostnad per brukare inom särskilt boende	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	
	Kostnad per brukare i ordinarie boende med hemtjänst och/eller kommunal hemsjukvård	Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner	

Arbetsgång för budget och verksamhetsplan

Denna övergripande budget och verksamhetsplan fastställs av Kommunfullmäktige och utgör grunden för nämndernas fortsatta arbete med budget och verksamhetsplaner.

Varje nämnd ska därefter fastställa en egen budget och verksamhetsplan, där de av Kommunfullmäktige beslutade ekonomiska ramarna fördelas ner på de olika verksamheter som ryms inom nämndens ansvarsområden. Nämnden ska i verksamhetsplanen ha med de av Kommunfullmäktige beslutade målen kompletterat med egna mål inom de övergripande målområdena, vilka ska syfta till att uppnå visionen för kommunen.

Nämndens budget och verksamhetsplan ligger sedan till grund för respektive verksamhets verksamhetsplan, där det fortlöpande arbetet och aktiviteter för hur målen ska uppnås ska redovisas.

Detta kan beskrivas av följande bild

